

Milda Dūmiņa – ilggadēja Farmācijas ķīmijas katedras vadītāja (1950–1970) un jaunās farmaceitu paaudzes audzinātāja

Venta Šidlovska, Sabīne Lauze, Baiba Mauriņa

Rīgas Stradiņa universitāte, Zāļu formu tehnoloģijas katedra, Latvija

Ievads. RSU Farmācijas fakultāte tika izveidota kā nodaļa Latvijas Augstskolas Ķīmijas fakultātes sastāvā 1919. gadā. Arī šobrīd, tāpat kā dibināšanas brīdī, viena no Farmācijas fakultātes katedrām ir Farmācijas ķīmijas katedra. Ilgus gadus Farmācijas ķīmijas katedru vadīja profesors Jānis Maizīte (1883–1950), būdams šajā amatā no 1921. gada līdz pat 1950. gadam. Jāņa Maizītes izveidotajā un vadītajā ārstniecības vielu izmeklēšanas laboratorijā jau studiju laikā 1923. gadā par subasistenti sāka strādāt Milda Dūmiņa (1900–1992). Visu savu darba mūžu būdama Farmācijas ķīmijas katedrā, viņa ne veltī kļuva par Jāņa Maizītes pēcteci un 1950. gadā stājās katedras vadītājas amatā, kur nostrādāja līdz 1970. gadam, kad devās pensijā.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir apkopot publicētos un nepublicētos avotos pieejamo informāciju par Mildu Dūmiņu, dzimušu Labsvīrs, par viņas darba un personīgās dzīves gaitām, kā arī par ieguldījumu farmaceitiskajā izglītībā. Darbā izmantota informācija no Smiltenes baznīcas grāmatām, Latvijas Valsts vēstures arhīva materiāli un XX un XXI gadsimta laikā izdotie literatūras avoti.

Rezultāti. Milda Labsvīrs piedzima 1900. gada 28. janvārī Vecbilskas muižas mājā, Bilskas pagastā, Smiltenes novadā. 1910. gadā Labsvīru ģimene pārcēlās dzīvot uz Smiltēni, kur Milda sāka izglītības gaitas. Pabeigusi Smiltenes Tirdzniecības skolu 1916. gadā, viņa devās uz Valmieras vidusskolu un 1919. gada rudenī jau iestājās tikko nodibinātajā Latvijas Augstskolā. Sākumā viņa studijas sāka Ķīmijas fakultātē, bet 1920. gadā lūdza sevi pārcelt uz Ķīmijas fakultātes Farmācijas nodaļu. 1927. gada 25. maijā Milda ļoti sekmīgi beidza Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultātes Farmācijas nodaļas pilnu kursu un ieguva farmācijas kandidāta grādu. 1932. gada 15. maijā Milda Labsvīrs salaulājās ar Artūru Dūmiņu un kļuva par Mildu Dūmiņu. Līdzās asistentes darbam laboratorijā viņa iesaistījās arī zinātniskajā darbā un pētīja dažādu zāļu vielu noteikšanas metodes, sila priedes skuju eļļu un atsevišķus ārstniecības augus. 1948. gadā Milda Dūmiņa Maskavā aizstāvēja disertāciju par tēmu “Par sila priedes terpentīneļļas autoksidācijas produktiem”. 1949. gadā viņu ievēlēja par vecāko lektori, un 1950. gadā viņa kļuva par Farmācijas ķīmijas katedras vadītāju. Farmācijas fakultātes studentiem docente Dūmiņa lasīja lekcijas un vadīja praktiskos darbus farmācijas ķīmijā, strādāja pie dažādām zinātniskām tēmām, kā arī bija noorganizējusi un vadīja studentu zinātnisko pulciņu. Nostrādājusi savā vienīgajā darbavietā 47 gadus, Milda Dūmiņa aizgāja pensijā 1970. gadā. Dūmiņa bija izcila speciāliste farmācijas ķīmijā, lieliska pasniedzēja un apbrīnojams cilvēks. Viņu piemeklēja smagi pārbaudījumi, un ilgus gadus nācās vienai rūpēties par ģimeni, taču, neskatoties uz to, viņai vienmēr atradās labs vārds kolēģiem un studentiem.

Secinājumi. Milda Dūmiņa visu darba dzīvi veltīja Farmācijas ķīmijas katedrai, īpaši jāatzīmē viņas ieguldījums Farmācijas ķīmijas katedras attīstībā, pārņemot vadību sarežģītajā Rīgas Medicīnas institūta izveides posmā pēc profesora Maizītes nāves. Viņas devums farmaceitiskās izglītības jomā ir nepārvērtējams, jo farmācijas ķīmija bija un ir būtisks studiju priekšmets topošajam farmācijas speciālistam.